GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek — Nro. 63. — 2. Czerwca 1823.

Wiadomości kraiowe.

— Ze Lwowa. —

Dalszy ciąg Umowy między N. Cesarzem Austryiackim a Jego Świętobliwością Papieżem Rzymskim względem wzaiemnego wydawania zbiegów woyskowych.

Artykuł V. Poddanym obiedwóch wysokich stron czyniących, którzy się teraz w służbie woyskowey strony iedney lub drugiey znaydują, zostawia się mocą ninieyszey konwencyi wolność udania się na powrót do swoiey oyczyzny, albo pozostania w tey służbie woyskowey, w którey się teraz znaydują. Jednakże takowe swoie dobrowolne postanowienie oświadczyć maią w przeciągu 6 miesięcy, rachując od dnia wymiany ratyfikacyi ninieyszey konwencyi swoim należnym Officerom wyższym, a ci tyczącym się Rządom. W przypadku pierwszym, iak tylko zamiar swóy powrócenia do oyczyzny oświadczą, wydany im ma bydź bezpośrednio abszyt, i nie mogą bydź zatrzymani dla żadney przyczyny, wyiąwszy wskazaną w §. ostatnim Artykułu XIII., a gdy tym sposobem bez utraty czasu do swoiey powrócą oyczyzny, zapewnia się im przebaczenie tey kary, którey iednakże iedynie tylko za przestępstwo dezercyi podlegać by mieli. W drugim zaś przypadku, to iest: gdyby termin do dania wspomnionego oświadczenia opuścili, albo gdyby raczey w służbie obcey pozostać woleli, to wprawdzie nie powinni doznać żadnego uszczerbku, ani na maiątku ani na innych prawach swoich. Lecz gdyby dezerterowie podaney im sposobności powrócenia się wolno i bezkarnie do swoiey oyczyzny, w czasie oznaczonym nie użyli; to nadal podpadać będą karze na dezercyią ustanowioney.

Art. VI. W przypadku, gdyby dezerter niepoznany, przyiął służbę w woysku owego Mocarstwa, któreby go wydać miało; wtedy te tylko broń i odzież zatrzymane będą, w które od tegoż był opatrzonym. Dezerter zaś i resztę wszystko, co do Mocarstwa należy, któremu dezerter wydany bydź ma, iako też to wszystko, co dezerter z sobą przyniósł, albo co iest własnością poddanego Rządu tego, któremu dezerter wydanym bydź powinien, należy podobnież wydadź Władzy tey, które y tenże stosownie do poprzedzaiącego artykułu wydanym bydź powinien.

Art. VII. Od wydawania w powyższym artykule postanowionego, wyięci są ci dezerterówie, którzy są poddanymi tego Mocarstwa, do którego Państw przez ucieczkę powracaią, albowiem przez to znowu udaią się pod panowanie swoiego pierwotnego Monarchy.

Art. VIII. Każdy dezerter iakieykolwiek kwalifikacyi, mieć będzie na utrzymanie swoie codziennie porcyią chleba taką, iaka w tém Państwie, w którém dezerter przytrzymany będzie, ustanowioną iest, i 25 centezym monety Włoskiey, a koń, ieżli go dezerter z sobą przywiódł, tak, iak wyżey zwyczayną racyię, wynagrodzenie zaś onychże nastąpić ma obustronnie podług cen targowych mieysca tego, gdzie dezerter w areszcie zatrzymany będzie.

Art. IX. Ponieważ Rządy długów dezertera na siebie przyiąć nie mogą, a zatém ani są, ani będą na żaden sposób obowiązanemi do wynagrodzania onychże.

Art. X. Tym, którzy dezertera przytrzymaią, albo przystawią, przyznana będzie nagroda (Taglia) po 20 franków w kursuiącey monecie Włoskiey za każdego człowieka od piechoty, a po 30 franków za każdego kawalerzystę z koniem. Jeżeli zaś kawalerzysta bez konia przytrzymanym i wydanym zostanie, to będzie też sama nagroda za niego iak za człowieka od piechoty.

Podobną nagrodę otrzymaią także i ci, którzy o dezerterze doniosą, iednakże dopiero po nastąpionem przytrzymaniu onego, i ieżeli przytrzymanie takowe w następności tego doniesienia istotnie nastąpiło.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Uwiadomienie.

Na uposażenie szkoły w Przemyślanach Cyrkułu Brzeżańskiego zapewnili: Hrabia Alfred Potocki dziedzic, rocznie: 25 ZR. M. K. pięć sążni drzewa opałowego i 2 morgi gruntu ornego; Paroch Przemyślański obr. łacin. Woyciech Hilarski rocznie 20 ZR. W. W. a Pa-

)(

roch tameczny obrz. greck. Szczepan Pazirski 3 korce zboża. — Rząd kraiowy, poczytuie sobie za miłą powinność, ogłosić publicznie te czyny dobro powszechne na celu maiące.

Kurs Wiedeński z dnia 23go Maia: Obligacyie długuStanu 5 procentowe w M. K 82 5/8 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M K. ———.— Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR M. K. 100 1/2. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K.——— Kurs na Augsburg za 100 Kur. ——— Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 2497/8. — Akcyie bankowe, iedna po 920 3/5 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Monitor z d. 10. Maia donosi z Sewilli z d. 27. Kwietnia: »Nadzwyczayne Stany zgromadziły się w Sewilli d. 23., 24. i 25. Kwietnia pod przewodnictwem P. Florez Calderon. Na posiedzeniu d. 23. czytano protokuł posiedzenia odprawionego w Madrycie d. 22. Marca, poczém rozpoczęło się posiedzenie nadzwyczaynych Stanów. Prezydent miał głos, który kazano drukować i rozporządzono, ażeby po Prowincyiach rozdawany został. Na temże posiedzeniu odebrały Stany kilka uwiadomień od Ministra Spraw Wewnętrznych donoszących o wkroczeniu Francuzów do Hiszpanii. Na posiedzeniu d. 24. czytał Minister Spraw Zewnętrznych następuiące oświadczenie:

Ministerstwo Spraw Zewnętrznych.

Król Jmć wydał do mnie następuiący wyrok: »Zważaiąc na to, że kray Hiszpanski, zaięty został przez woysko Francuzkie bez oswiadczenia woyny, i bez wszelkich formalności zwyczaiem upowszechnionych; zważaiąc na to, że podobne wkroczenie uważane być może tylko za nadwerężenie prawa narodów i za istny początek nieprzyiaźni przeciw Hiszpanii; zważaiąc na to, że to iest moim obowiązkiem przemoc przemocą odpierać, bronić nietykalności Pánstw Monarchii i ukarać śmiałość wdzieraiącego się do niéy nieprzyiaciela: zaciągnąwszy rady od Rady Stanu postanowiłem w skutku Art. 235 Konstytucyi wydać woynę, którą w saméy istocie wydaię Francyi; a przeto nakazuię tyczącym się tego władzom, ażeby starały się pokonywać ią na lądzie iak i na morzu wszelkiemi środkami, które są w ich mocy, i do których upoważania prawo narodów. Nakazuię oraz, ażeby moie oświadczenie woyny z wszelką formalnością publicznie obwieszczone zostało. Wy takowe, iako odebrane każecie drukować, ogłosicie ie publicznie i puscicie w obieg.«

»Wyrok ten podpisany iest ręką Króla Jmci datowany z zamku w Sewilli d. 23. Kwietnia i posłany P. Ewarystowi San Miguel.«

Na temże posiedzeniu czytano proiekt do wyroku, mocą którego pozwolone ma bydź tworzenie guerillasów.

Na posiedzeniu d. 25. rozprawiano nad tym wnioskiem i wszystkie iego artykuły przyięte zostały.

Król Jmć mianował Ministrem Spraw Wewnętrznych Don Jose Maria Calatrava dotychczasowego Ministra naywyższego sądu, a Marszałka polnego Don Mariano Zuraquin Ministrem Woyny. Minister Łaski i Sprawiedliwości Vallesa prosił o uwolnienie, na co mu pozwolono.

W odezwie wydanéy d. 20. Kwietnia do milicyi prowincyi Madrytu, donosi municypalność, że Francuzkie woysko zwróciło swóy kierunek ku Madrytowi i z tego powodu opuściły miasto władze konstytucyyne podług wyroku Stanów; Municypalnosć zaprasza oraz tych, którzy chcą iéy towarzyszyć i byc uczestnikami boiu, ażeby się zapisali i połączyli się do mianowania naczelnika.

Monitor z d. 8. Maia zawiéra następuiące telegraficzne depesze Jenerała Majora, które tu umieszczamy: »Pancorbo d. 6. Maia wieczorem o godzinie 6. Główna kwatera była dnia wczorayszego w Mirandzie; cały lud z obwodu mil kilku zgromadził się tam i wyrażał radość swoię z widzenia Xiążęcia Angouleme. Jenerał Molitor postawił d. 4. iedną dywizyią swoię w Cinca, a woysko posłał do Calatayud i Daroca. Ballasteros ciągle cofał się daléy przez Teruel i Molinę. Rojalistyczna załoga twierdzy Jaca zaięła to miasto w posiadłość.

Monitor z d. 12. Maia zawiéra telegraficzny bulletyn udzielony iuż ze Strasburga z wiadomością o przybyciu d. 9. Maia główney kwatery do Burgos i o posunięciu sie pierwszego oddziału ku Valladolid. Monitor z d. 13. t. m. nie donosi żadnych wiadomości z tego kraiu.

Do Strasburga przeciwnie przybyły następuiące nowe telegraficzne depesze dnia 14 Maia wieczorem o godzinie 8. datowane z Paryża: »Podług doniesień Marszałka Moncey z d. 8. t. m. woysko Jenerała Porucznika Curial, Barona d'Eroles i Romagozy ścigało Minę w kierunku ku Campredonowi. Konstytucyyne dywizyie Milansa i Lobera-

za cofnęły się ku Ostalrychowi. Przednie straże Marszałka stoiące w Gironie zapędziły się aż po Santakonę, a czaty swoie posłały aż pod mury Ostalrychu. Jenerał Porucznik Donnadieu wszedł d. 6. t. m. do Wichu, gdzie woysko nasze od mieszkanców z okrzykami radosci przyięte było.«

Gazeta »Gwiazda« donosi z Bayonny, że gwardyie korpusu wyruszyły z tamtąd d. 29. Kwietnia przez St. Jean de Luz do Wittoryi. Sądzi ona, że po wkroczeniu Francuzów do Madrytu, które przyydzie do skutku dnia 20. Maia, dwóch Hiszpańskich Jenerałów oświadczy się za nowym porządkiem rzeczy. Woysko Wiary składa się iuż ze 30,000.

Taż sama Gazeta donosi d. 1. Maia z obozu pod San Sebastian: »Dzisiay przybyła do tuteyszego portu Francuzka eskadra, która ma blokować twierdzę od strony morskiey. Składa się z liniiowego okrętu Centaur o 74 działach, z fregaty Themis, z iednego brygu i z 2 galiotów. Oczekuią liniiowego okrętu Koloss, który ma 83 dział i prowadzi z sobą bateryią 38 funtową. Na pokładzie brygu znaydował się P. Schmitz, Pułkownik w Rossyiskiey służbie. Bryg zawiesił banderę parlamentarną i podpłynął pod San Sebastian o 10 godzinie zrana. Przez cały dzień czyniono układy za pomocą szalup, które płynęły wciąż tam i na powrót. Nic nie słychać ieszcze o skutku tych układów, lecz obiecuią sobie po nich rzeczy naylepszych. Wiadomo, że Pułkownik Alexander Odonnel, który w San Sebastian pułkiem »Cesarza Alexandra« dowodzi, niegdyś był bardzo dobrze w Rossyi przyymowany.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W Liverpoolu znayduią się odmawiaiący od woyska dla Rzeczypospolitey Kolumbiyskiey daiąc za iednego człowieka 4 funt. szterl. Wydano rozkazy, ażeby tych ukarać całą surowością prawa, które namawianie Anglika, ażeby służył w obcém woysku, poczytuie za występek, podpadaiący karze więzienia, albo karze pieniężney.

Doniesienie Wice - Króla Irlandyi zawiera nowe szczegóły o ciągłych rozruchach powstańców Hrabstw południowych kraiu tego: »Na początku ninieyszego roku miał on nadzieię, że kray odzyska powoli spokoyność w obwodach nayburdziey zaburzonych. Lecz się to nie spełniło, iak okazały poźniey zdarzone okoliczności. Z początkiem Marca wybuchły nowe poruszenia, doszły do wysokiego stopnia i szeroko się rozgałęziły. Urzędnik policyi z Corku donosi, że w obrębie iego w pierwszym tygodniu Marca wykonano pięć podpaleń, a dwanaście razy nadwerężono publiczną spokoyność. Odtąd niema żadney nocy, w którejby powstańcy nie spalili iakiego domu, albo stodoły, lub iakiego innego niepopełnili gwałtu. Usiłowania woyskowości i Policyi, by schwytać zbrodniów, były częstokroć bezowocne; i tylko kilka osob przytrzymać zdołano. Podpalanie dzieie się z łatwością, a to okropne systema tak dalece wkorzeniło się pomiędzy mieszkańców, że rzadko kiedy odkryć można sprawcę. W tym systemacie, który iuż doszedł do doyrzałości, Wice - Król to sądzi bydź celem owych niepokoiących zdarzeń, ażeby zniszczyć maiętności wszystkich posiadaczów dóbr, do czego ieszcze i to się przyczynia, że w tym czasie kończy się wiele dzierżaw, a nowe nastaią, przyczem zwyczaynie nie obchodzi się bez rozruchów. W podobnych okolicznościach Rząd i Parlament użyią znowu bez wątpienia aktu o zaburzeniach. Opoźnienie tego poczyniło iuż niemało szkody, ponieważ dało powód rokoszanom do rozprawiania przed ludem o bezkarności. — Po tém doniesieniu Wice - Króla pomnożyły się ieszcze podpalania i uciemiężenia. W kilku dniach spalono w Hrabstwie Cork dwa domy, 2 młyny i 5 innych budynków a na rozkaz Kapitana Rock — który symbolicznie wszystkich zniechęconych Irlandyi przedstawia, musiało 12 osób dać pieniędzy na zakupienie ammunicyi. W Hrabstwie Limmeryku 6 domów obrócono w perzynę, pokaleczono bydła, powycinano drzewa i poskopywano pola. Powstanie rozszerzyło się po Hrabstwach Waterford i Tipperary. Wychodztwa z Hrabstwa Münster są skutkiem tych nieporządków. Niedawno wyszło z pewnego miasta trzydzieści Katolickich rodzin do Ameryki.«

T u r c y i a.

— Z Konstantynopola d. 25. Kwietnia. —

Smutek, w którym był W. Sułtan pogrążony śmiercią Xiążęcia Achmeta, wydarzoną d. 11. b. m., zamienił się w kilka dni poźniey w radość, ponieważ d. 20. t. m. urodził się nowy potomek Osmańskiego Domu. O tém przyiemném zdarzeniu uwiadomieni zostali mieszkańcy Stolicy kilkakrotnym wystrzałem z baszt Seraiu, ludwisarni i arsenału, iakoteż z okrętów woiennych stoiących w kanale na pogotowiu do żeglugi, a heroldowie obwoływali ie

po wszystkich ulicach i rynkach. KislarAga udał się w całéy okazałości Dworskiéy do pałacu W. Porty, dla doniesienia téy przyiemnéy nowiny W. Wezyrowi w imieniu W. Sułtana, przyczém rozdawano znaczne pieniężne summy pomiędzy licznie zgromadzony lud, a zwłaszcza tą razą miasto srebra, złoto pomnieyszéy wartości. Nowo narodzonemu Xiążęciu dano dotąd mniéy używane imie w panuiącéy Osmańskiéy rodzinie: »Abdulmedschid«, to znaczy sługa potężnego Boga, do czego zapewne spowodowała W. Sułtana strata prawie wszystkich męskich potomków, którzy w kwiecie młodości pomarli i ażeby zapewnić sobie życie nowo narodzonego Xiążęcia dał mu podług przesądów Narodu imie maiące mieć wpływ pomyślny na los iego. Magnaci Państwa, na których czele był W. Wezyr i Mufti, złożyli W. Sułtanowi życzenia swoie w wieyskim iego pałacu w Beschiktaisch, dokąd udał się natychmiast po urodzeniu Xiążęcia. Festyny i zabawy zwyczayne w takich przypadkach trwać będą przez dni siedem ciągle.

Tymczasem cieszy się Stolica zupełną spokoynością, a bardziéy ieszcze zabezpieczoną została odeyściem floty, którey załoga pozwalała sobie przed odpłynięciem różnych bezprawiów i z ciężkością tylko w obrębach porządku utrzymaną bydź mogła.

Ow oddział floty stoiący dawno iuż pod Dardanellami na kotwicach, a składaiący się ze czterdziestu okrętów różnéy wielkości, powiększony odtąd został iedynastu fregatami i korwetami, które czasami przyłączały się do niego. W czasie niniéyszym znayduie się znowu ośm fregat, siedem korwet i kilka brygów w porcie Beschiktasch gotowych do odpłynięcia, któremi, iak głoszą, sam W. Admirał dowodzić będzie. Zły skutek przeszłoroczney woyny spowodował W. Portę do dzielenia na oddziały floty przeznaczonéy przeciw powstańcom, przez to uniknie nieporządku i cała niewystawi się na niebezpieczeństwo licznych Greckich podpalaczów. Jeden z tych oddziałów ma bydź przeznaczony do zabrania woyska zgromadzonego na brzegach Azyiatyckich, z którém ma wylądować na wyspie Samos, drugi zaś oddział probować będzie, iakimby sposobem dać pomoc twierdzy Kandyi głod i morową zarazę cierpiaącéy, a przewidzieć można, że Rząd nie spuści z oka owych mieysc obronnych w Morei, znayduiących się ieszcze w mocy Turków.

O poruszeniu eskader powstańców nie wiedzą tu nic pewnego; nie dawno oddział tychże, złożony w 45 okrętów, miał się pokazać w bliskości Tenedos; lecz nadzieię swoię zdaią się pokładać szczególnie w skutku swoich podpalaczów, których z taką korzyścią w ostatniey użyli woynie, ponieważ ie powydoskonalali i znacznie pomnożyli ich liczbę.

Twierdze Patras, Korynth, Lepanto, zamki Morei, Modonu i Koronu, iakoteż stanowiska Negropontu i Karisto, znayduią się podług ostatnich doniesień ciągle w posiadłości Tureckiego woyska. Wszystkich oczy są teraz zwrócone na Musztafę Baszę Skutary, synowca Mahmuda Baszy, znanego w ostatniéy Tureckiéy woynie z Austryią. W. Porta do iego rozległego Wielkorządctwa dodała ieszcze niedawno dwa Sandschakaty, Ochry i Elbessanu, ażeby był w stanie przygotować się na maiącą nastąpić woynę. I teraz równie, iak zeszłego roku, iest Latyssa (w Tessalii) mieyscem zgromadzenia woysk przeznaczonych przeciw Greckim powstańcom.

W Bujukdere panuie morowa zaraza i w Pera także wydarzył się nowy przypadek śmierci, a kilku chorych zaniesiono właśnie do Greckiego szpitalu zarażonych. Zaraza nie rozeszła się dotąd pomiędzy Turkami, Ormanami i żydami; przeciwnie, iak głoszą, w Alexandryi wielkie poczyniła postępy. Na wyspie Kandyia i Tyne panuie także ta zaraza.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 30go Czerwca 1823 ważyć powinny: bułka montowa po kr 1/2, łót. 6 4/8 — detto po kr. 1, łót. 13 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 8 5/8 — detto po kr 1, łót. 17 2/8 — bochenek chleba białego po kr 1, łót 26 3/8 — detto po kr. 3, funt 2 łót. 15 3/8 — detto po kr 6, funt 4 łót. 31 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 10 4/8 — detto po kr. 3, funt 3 łót. 31 6/8 — detto po kr. 6, funt. 7 łót 31 6/8 — bochenek chleba razowego po kr 2, funt 3 łot 12 1/8 — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuie 2 kr. w M. H.

O zachowaniu tego wykazu przekonać sie można na wadze ku temu pod ratuszem wystawionéy; oraz wzywa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfie doniósł, a prócz zataienia imienia, przyzwoitą odbierze nagrodę.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest XLIII. Nůmer Rozmaitości.)

Redakcyia F. Brattera. — Drukiem J. Pillera.